

Стебницький В.О, магістрант гр. 7.1929-мбг,
Фостащенко О.М., доц., канд. техн. наук - науковий керівник

ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Інженерний навчально-науковий інститут Запорізького національного університету,
кафедра міського будівництва і господарства

Питання поводження з побутовими відходами у сучасному світі завжди було великою проблемою. Сьогодні ситуація особливо загострилася. За статистикою щорічно кожний мешканець великого міста у своєму домашньому господарстві викидає один контейнер твердих побутових відходів. І це, не враховуючи відходи, що утворюються у торгівлі, на підприємствах тощо.

Сучасний стан сфери поводження з твердими побутовими відходами. У населених пунктах країни щороку накопичується близько 35 млн. куб. метрів твердих побутових відходів (далі - побутові відходи), які захоронюються на 770 полігонах загальною площею майже 3 тис. гектарів та частково утилізуються на сміттєспалювальних заводах.

Накопичення побутових відходів значною мірою залежить від погодних умов, сезону року, ступеня благоустрою житлових будинків, рівня життя населення тощо.

Збирання побутових відходів є основним завданням санітарного очищення населених пунктів і здійснюється більше ніж 7,5 тис. спеціальними автомобілями 56 спеціалізованих автопідприємств та 650 цехами. Проте рухомий склад спеціалізованих автопідприємств застарілий, майже 75 % автомобілів відпрацювали свій ресурс і підлягають списанню. При нормативі 12 % відновлюється лише 1 % парку. Високий рівень тарифів з надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами призвів до зменшення кількості укладених договорів на ці послуги.

Для збирання та тимчасового зберігання побутових відходів використовуються контейнери. Частина контейнерів виготовляється без кришок, що призводить до підвищення вологості побутових відходів, зумовлює прискорення процесів загнивання в теплий період року та примерзання їх до контейнерів у морозну погоду, у зв'язку з чим ускладнюється транспортування та стає практично неможливою подальша переробка побутових відходів.

Майже всі побутові відходи захоронюються на полігонах. Переважна їх більшість працює в режимі перевантаження, тобто з порушенням проектних показників щодо обсягів накопичення відходів. Водночас полігони є джерелом інтенсивного забруднення атмосфери та підземних вод. Практично ні на одному з них не знешкоджується фільтрат. Майже усі полігони потребують невідкладної санації та рекультивації. Не вирішуються питання створення нових полігонів. Половина полігонів побутових відходів приймає промислові відходи.

З 4-х сміттєспалювальних заводів працюють лише Київський і Дніпропетровський, обладнання яких застаріле і не відповідає сучасним екологічним вимогам, внаслідок чого вони стають джерелом забруднення довкілля токсичними газами.

У сільських населених пунктах відсутні спеціалізовані підприємства у сфері поводження з побутовими відходами та санкціоновані звалища відходів. Побутові відходи складаються у природних рельєфних утвореннях – балках, ярах, долинах річок. Це становить екологічну небезпеку, оскільки стічні води, насичені забруднюючими речовинами, потрапляють у водні об'єкти.

Існуюча структура системи санітарного очищення населених пунктів недосконала, її фрагментарність, роз'єднаність та різноманітність за відсутності взаємодії з органами державної санітарно-епідеміологічної служби та охорони навколишнього природного середовища не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом

територій, а також збиранням, вивезенням, знешкодженням та захороненням побутових відходів.

Ефективне вирішення комплексу питань, пов'язаних з поводженням з побутовими відходами, можливе лише за умови визначення основних напрямів та розв'язання основних завдань.

Визначені завдання передбачається розв'язати за такими напрямами:

- організація роздільного збору окремих компонентів побутових відходів;
- забезпечення застосування сучасних вискоелективних сміттевозів;
- створення системи двохетапного перевезення побутових відходів (з будівництвом сміттєперевантажувальних станцій);
- застосування компостування органічної частини побутових відходів, піролізу, спалювання та інших способів утилізації або видалення компонентів у місцях утворення відходів;
- забезпечення локалізації негативного впливу на довкілля виведених з експлуатації полігонів побутових відходів;
- створення сучасних полігонів побутових відходів із знешкодженням фільтрату та утилізацією біогазу.

Очікувані результати:

- зменшення шкідливих впливів побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- створити умови для очищення населених пунктів від забруднення побутовими відходами;
- зменшити обсяги захоронення побутових відходів;
- забезпечити виготовлення додаткової товарної продукції за рахунок утилізації ресурсоцінних компонентів побутових відходів;
- упровадити нові технології у сфері поводження з побутовими відходами;
- поліпшити якість обслуговування населених пунктів у сфері поводження з побутовими відходами.

Ресурси

1. Світ відходів і Україна в ньому [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://ukranews.com/uk/article/2012/08/01/436>. - назва з екрана.
2. <https://www.kmu.gov.ua/npas/5150488>
3. <https://krasyliv-rda.gov.ua/>